

בתוקף מתאריך: 1.5.01

פרק: 04 - אסירים

ת' עדכון אחרון: 18.05.17

מס' הפקודה: 04.16.00

שביתת רעב של אסירים

1. לשביתת רעב של אסירים תיתכנה השלכות בתחומים אלה כולם או מקצתם:
כללי
 - א. ההיבט המדיני - אינו בתחום אחריות שירות בתי הסוהר. אם קיימות השלכות מדיניות, הרי שהמדיניות תקבע על ידי הגורמים המדיניים המוסמכים לכך, ותובא על ידי הנציב לידיעת בעלי התפקידים המתאימים בשירות.
 - ב. ההיבט הביטחוני - לשביתת רעב נרחבת ומאורגנת, ישנן השלכות על בטחון המדינה ושלוש הציבור, וכן על הסדר והמשמעת בבתי הסוהר.
 - ג. ההיבט הארגוני מנהלי לרבות ההיבט הרפואי.
2. לפרט את אופן ההתמודדות המערכתית עם אירוע שביתת רעב של אסיר/
מטרה אסירים, איום בשביתת רעב וסרבנות אכילה שאינה מגיעה לכדי שביתת רעב.
3. סעיף 56 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 קובע:
הבסיס החוקי

" אסיר שעשה אחד מאלה עבר עבירת בית סוהר:

(8) סירב לאכול לחם חוק.

(11) השחית מזון במזיד, או השליכו ללא הוראה.

(41) כל מעשה, התנהגות, אי סדר או הזנחה הפוגעים בסדר הטוב או במשמעת..."
4. א. **"שובת רעב"** - אסיר שללא הצדקה כדין אינו אוכל ארבע ארוחות רצופות לפחות, אף אם הוא שותה מים. אסיר האוכל חלק מהארוחה (לרבות נוזלים שאינם מים בלבד) לא ייחשב כשובת רעב.
הגדרות
 - ב. **"הצדקה כדין"** - אישור רופא לא לאכול או אם האסיר מחויב עפ"י מצוות דתו שלא לאכול, או אם ניתן היתר לכך מסיבות מיוחדות על ידי מפקד בית הסוהר.

ג. "שביתת רעב קבוצתית" - שביתת רעב של מספר אסירים מאותו תא או אגף או בית סוהר או בתי סוהר שונים, אשר יש יסוד סביר להניח, כי סירובם לאכול, מקורו בשאיפתם להשיג מטרה משותפת כלשהי, או בהוראה לשבות רעב באופן מאורגן.

ד. "סרבן אכילה" – אסיר שאינו אוכל שלוש ארוחות או פחות.

5. א. במקרה של איום בשביתת רעב יחיד/קבוצתית או סרבנות אכילה יחיד/דיווחים
- קבוצתית או שביתת רעב יחיד/ קבוצתית ולאחר שמפקד בית הסוהר בירר מידית את הסיבה לכך, יבוצעו הדיווחים כדלקמן:

מהות הדיווח:	אופן הדיווח:
איום בשביתת רעב יחיד	מנהל האגף ידווח למפקד ביס"ר לעו"ס ולמרפאה.
איום בשביתת רעב קבוצתית	1. מנהל האגף ידווח למפקד ביס"ר, למרפאה, לעו"ס. 2. מפקד ביס"ר ידווח טלפונית לממ"ז. 3. ממ"ז ידווח טלפונית לנציב. 4. מפקד משמרת ידווח למרד"מ מחוזי. 5. מרד"מ מחוזי ידווח למרד"מ נציבות.
סרבנות אכילה של יחיד	מנהל אגף ידווח למפקד ביס"ר, לעו"ס ולמרפאה.

<p>1. מנהל אגף ידווח למפקד ביס"ר, לעו"ס ולמרפאה.</p> <p>2. מפקד ביס"ר ידווח טלפונית לממ"ז.</p> <p>3. ממ"ז ידווח טלפונית לנציב.</p> <p>4. מפקד משמרת ידווח למרד"מ המחוז.</p> <p>5. מרד"מ המחוז ידווח למרד"מ נציבות.</p>	סרבנות אכילה קבוצתית
<p>1. מנהל אגף ידווח למפקד ביס"ר, לעו"ס ולמרפאה.</p> <p>2. מפקד ביס"ר ידווח טלפונית לממ"ז.</p> <p>3. ממ"ז ידווח טלפונית לנציב.</p> <p>4. מפקד משמרת ידווח למרד"מ המחוז.</p> <p>5. מרד"מ המחוז ידווח למרד"מ נציבות.</p>	שביתת רעב של יחיד
<p>1. מנהל אגף ידווח למפקד ביס"ר, לעו"ס ולמרפאה.</p> <p>2. מפקד ב/ס ידווח טלפונית לממ"ז.</p> <p>3. ממ"ז ידווח טלפונית לנציב.</p> <p>4. מפקד משמרת ידווח למרד"מ מחוזי.</p> <p>5. מרד"מ המחוז ידווח למרד"מ נציבות.</p> <p><u>לגבי אסירים ביטחוניים</u>: בנוסף לנ"ל, רח"ט הביטחון ידווח למטכ"ל / אג"מ / קרפ"ר / קמצ"ר וכן ידווח לנציג הצלב האדום.</p>	שביתת רעב קבוצתית

פרק: 04 - אסירים	בתוקף מתאריך: 1.5.01
מס' הפקודה: 04.16.00	ת' עדכון אחרון: 18.05.17
ב. כל דיווח יתבצע במידי.	
ג. דיווח לשר לביטחון פנים ייעשה לפי החלטת נציב בתי הסוהר.	
צעדי תגובה לשביתת רעב קבוצתית	6. מפקד בית סוהר רשאי לנקוט כנגד שובתי הרעב בצעדים הבאים:
	א. ריכוז שובתי הרעב בנפרד מהאסירים שאינם שובתי רעב.
	ב. העמדת האסירים לדין משמעתי לפי פקנ"ץ 04.13.00 "דין משמעתי לאסיר".
	ג. כל מצרכי מרכז המכר שברשות האסירים, ירוכזו בנפרד לגבי כל אסיר ויופקדו תוך רישום ואחסון מתאים באפסנאות.
	ד. מניעת טובות הנאה או שלילתן, לפי העניין (נספח א').
	ה. על מניעת/שלילת טובות הנאה לפי פקודה זו לא יחולו ההליכים הקבועים בפקנ"ץ 04.17.00 "הענקת טובות הנאה ושלילתן" ויחולו ההוראות המפורטות להלן.
ו. אסיר שובת רעב לא יוצא מתאו למעט לטיול/לטיפול רפואי/בימ"ש/חקירה/ כשצורך בטחוני מחייב הוצאתו/ או כל צורך חיוני אחר, לפי שיקול דעת מפקד בית הסוהר.	
ז. מפקד בית הסוהר ידווח לממ"ז ולמרד"מ המחוזי על מניעת/ שלילת טובות הנאה מאסירים בשביתת רעב קבוצתית. הביצוע לפי כללי הדיווח שבפקנ"ץ 03.09.00 "דיווח אירועים" ונוהלי ביטחון.	
הסמכות למניעת/ שלילת טובות הנאה מיחיד	7. א. מפקד בית הסוהר ובהעדרו סגנו, מוסמך למנוע/לשלול טובות הנאה מתוך הרשימה המפורטת בנספח א' "טובות ההנאה אותן ניתן למנוע/לשלול משובת רעב, לפי העניין", כולן או מקצתן, וזאת לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.
	ב. בתום תקופת השלילה, ישקול מפקד ביס"ר חידוש טובות ההנאה או המשך מניעתן/שלילתן. מצא המפקד שיש מקום להמשך מניעת/שלילת טובות ההנאה, ימליץ על כך בכתב למפקד המחוז.
	ג. מפקד המחוז או סגנו, מוסמך לאשר המשך מניעת/שלילת טובות ההנאה לתקופה נוספת, לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של שב"ס או מי מטעמו. תקופת המניעה/השלילה המצטברת לא תעלה על 9 חודשים.

ד. מצא מפקד המחוז או סגנו כי נסיבות מעורבות האסיר בשביתת הרעב מצדיקות המשך מניעת/שלילת טובות ההנאה מעבר ל-9 חודשים, ימליץ בכתב על כך לנציב. הנציב רשאי להמשיך ולמנוע/לשלול מאסיר את טובות ההנאה לתקופה נוספת של עד 3 חודשים (סה"כ 12 חודשים).

מניעת/ שלילת
טובות הנאה
מקבוצת אסירים
("שביתת רעב
קבוצתית")

8. א. ככלל, יש להעדיף מניעת/שלילת טובות הנאה מיחיד, בהתאם למידת מעורבותו בשביתת הרעב. במקרה של שביתת רעב מאורגנת, ניתן למנוע/לשלול טובות הנאה מקבוצת אסירים מסוימת.

ב. מניעת/שלילת טובות הנאה מקבוצת אסירים הינה בסמכות מפקד המחוז הרלוונטי, לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של שב"ס או מי מטעמו ולאחר שידע את הנציב.

ג. מפקד המחוז מוסמך למנוע/לשלול בכתב ובהחלטה מנומקת טובות הנאה מתוך הרשימה המפורטת בנספח א', כולן או מקצתן, וזאת לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

ד. ההחלטה על מתן או מניעת/ שלילת טובות הנאה תירשם על גבי הטופס הרלוונטי, **נספח ב'** " מניעת/שלילת טובות הנאה לאסיר" תוך התאמה לקבוצת אסירים ותזון במערכת "צוהר".

ה. בתום תקופת המניעה/השלילה, ישקול מפקד המחוז חידוש טובות ההנאה או המשך מניעתן/שלילתן. מצא המפקד כי יש מקום להמשיך מניעת/שלילת טובות ההנאה, ימליץ על כך בכתב לנציב על גבי **נספח ג'** "פניה להארכת מניעת/שלילת טובות הנאה מאסיר" תוך התאמה לקבוצת אסירים.

ו. הנציב או סגנו, מוסמך לאשר המשך מניעת/שלילת טובות הנאה לתקופה נוספת. תקופת המניעה/השלילה המצטברת לא תעלה על 9 חודשים.

ז. מצא הנציב כי קיימת הצדקה להמשך מניעת/שלילת טובות ההנאה מעבר ל-9 חודשים, רשאי להמשיך ולמנוע/לשלול את טובות ההנאה לתקופה נוספת של עד 3 חודשים (סה"כ 12 חודשים).

הליך מניעת/
שלילת טובות
ההנאה מיחיד

9. א. הגורם המוסמך למנוע/לשלול את טובות ההנאה מיחיד, יפרט את נימוקי החלטתו בדבר מניעת/שלילת טובות ההנאה, לאחר שנתן לאסיר הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב לפני קבלת ההחלטה.

פרק: 04 - אסירים	בתוקף מתאריך: 1.5.01
מס' הפקודה: 04.16.00	ת' עדכון אחרון: 18.05.17
<p>ב. ההחלטה על מתן או מניעת/ שלילת טובות הנאה תירשם על גבי הטופס הרלוונטי, נספח ב' " מניעת/שלילת טובות הנאה לאסיר" ותוזן במערכת "צוהר".</p> <p>ג. פנייה אל הגורם המוסמך להאריך תקופת מניעת/שלילת טובות הנאה והחלטות הגורם המוסמך להאריך יעשו ע"ג הטופס המצ"ב כנספח ג' "פניה להארכת מניעת/שלילת טובות הנאה מאסיר".</p>	<p>10. א. אסיר רשאי להשיג בכתב כנגד ההחלטה למנוע/ לשלול ממנו טובות הנאה/להאריך תקופת המניעה/ השלילה, שנמנעו/ נשללו ממנו באופן יחידני ובלבד שאין המדובר באסיר שנמנה על "קבוצת אסירים שובתי רעב".</p> <p>ב. אסיר רשאי להשיג השגה אחת בלבד כנגד החלטה אחת. לא ניתן להשיג כנגד החלטה בהשגה.</p> <p>ג. ההשגה תוגש בטופס שבנספח ד' "השגה" למנהל האגף שיעבירה אל מפקד ביס"ר בהקדם.</p> <p>ד. ההחלטה בהשגה תינתן ע"י הגורם שמעל הגורם שהחליט על המניעה/ השלילה/ הארכתה כדלקמן:</p> <p>מפקד בית הסוהר יחליט בהשגה כנגד החלטת סגן מפקד ביס"ר. מפקד מחוז יחליט בהשגה כנגד החלטת מפקד ביס"ר. ראש אגף האסיר יחליט בהשגה כנגד החלטת מפקד מחוז. אין השגה על החלטת הנציב.</p> <p>ה. הגורם המוסמך יחליט בהשגה וירשום החלטתו המנומקת בטופס שבנספח ד' בהקדם האפשרי וזאת בהתחשב בכך שאין בעצם הגשת ההשגה כדי לדחות ביצוע המניעה/ השלילה.</p> <p>ו. ההחלטה בהשגה תובא לידיעת האסיר המשיג.</p>
<p>צעדי תגובה לשביתת רעב של יחיד</p>	<p>11. שביתת רעב של יחיד תטופל כמו שביתת רעב קבוצתית, כולל בחינת נקיטת הליך הפרדה בהתקיים עילה, על פי סעיף 19א' לפקודת בתי הסוהר וכן מעקב אחר מהלך השביתה.</p>
<p>צעדי תגובה לאיום בשביתת רעב/סרבנות אכילה</p>	<p>12. במקרה של איום בשביתה וסרבנות אכילה, מפקד ביס"ר באישור ממ"ז, רשאי לנקוט בצעדים המפורטים בסעיף 6 לעיל, כולם או מקצתם, גם כנגד האסיר/ האסירים המאיימים/ המאיימים בשביתת רעב או סרבן/ סרבני אכילה.</p>

	פרק: 04 - אסירים	בתוקף מתאריך: 1.5.01
	מס' הפקודה: 04.16.00	ת' עדכון אחרון: 18.05.17
ביקור הצלב האדום בעת שביתת רעב	<p>13. א. בקשות נציגי הצלב האדום לביקורים מיוחדים בבתי הסוהר בעת שביתת רעב, יובאו לאישור ראש אגף המבצעים בתיאום עם סגן הנציב.</p> <p>ב. אושר הביקור, קצין ניהול אסירים מחוזי או קצין אסירים בבית הסוהר יתלווה לנציגי הצלב האדום.</p>	
הערכות מבצעית	<p>14. א. בהתקיים צפי לשביתת רעב קבוצתית, יערכו תאומים מוקדמים אל מול גורמי חוץ רלוונטיים: משרד הבריאות/ צה"ל/ משטרת ישראל.</p> <p>ב. יחידת מצדה, נחשון ובית הספר ניר יהיו כוח התערבות ותגבור ויפעלו בהתאם להוראות רח"ט הביטחון.</p> <p>ג. יופעל חמ"ל אחוד של חטיבת ביטחון וקרפ"ר במטה הנציבות.</p> <p>ד. מחלקת הרפואה תערך בהתאם לקבוע בנוהלי הרפואה.</p>	
צוות מטה רב-מקצועי	<p>15. במקרה של שביתת רעב קבוצתית במספר בתי הסוהר, ימונה על ידי הנציב צוות מטה רב-מקצועי שבו יהיו חברים נציגי הממ"זים והמנהלים השונים.</p> <p>הצוות יסייר בבתי הסוהר ויעמוד מקרוב על הלכי הרוח בקרב האסירים והבעיות הקיימות וידווח עליהם לנציב.</p>	
פורום הנציב	<p>16. פורום שיורכב מחלק מחברי ספ"כ בהרכב שיקבע הנציב, יתכנס בראשותו מידי יום במהלך השביתה לקבלת דיווחים, להערכות מצב ולקבלת החלטות.</p>	
טיפול רפואי בזמן שביתת רעב קבוצתית	<p>17. א. החל מהשבוע השני לקיום שביתת רעב קבוצתית, יוצבו בבית הסוהר רופא קבוע וצוות חובשים אשר ישהו ביחידה בכל שעות היממה.</p> <p>ב. הוראות לעניין הטיפול הרפואי בשובתי רעב מפורטות בנוהלי רפואה:</p> <p>(1) טיפול רפואי באסיר שובת רעב 5002-02.</p> <p>(2) הערכות מח' רפואה בעת שביתת רעב קבוצתית - 4002-01.</p>	
אחריות ביצוע	<p>18. בבית הסוהר - מפקד בית הסוהר.</p> <p>במפקדת המחוז - מפקד מחוז.</p> <p>בנציבות - הנציב.</p>	

	פרק: 04 - אסירים	בתוקף מתאריך: 1.5.01
	מס' הפקודה: 04.16.00	ת' עדכון אחרון: 18.05.17
<div>עדכון</div> <div>תאריכי קודמים</div>	<div>נספחים</div> <div>19. נספח א' - "טובות הנאה אותן ניתן למנוע/לשלול משובת רעב לפי העניין".</div> <div>נספח ב' - "מניעת/שלילת טובות הנאה לאסיר".</div> <div>נספח ג' - "פניה להארכת מניעת/שלילת טובות הנאה מאסיר".</div> <div>נספח ד' - "פרטי האסיר המשיג (מניעת /שלילת טובות הנאה מיחיד בלבד)".</div>	<div>20. 19.01.05 ,1.11.04 ,19.11.03</div>

נספח א'

טובות ההנאה אותן ניתן למנוע/ לשלול משובת רעב, לפי העניין

- א. מניעת/ שלילת האפשרות לבצע רכש במרכז המכר וכן הפסקה מידית של חלוקת מצרכי מרכז המכר.
- ב. מניעת או הפחתה של הפקדות כספים בחשבונות האסירים.
- ג. הוצאת מזון, לרבות תוספי מזון (מוצק, נוזלי) מתאי שובתי הרעב.
- ד. משך הטיול היומי יוגבל לשעה אחת, למעט אסיר שהוטל עליו עונש בידוד, שבתקופת הענישה, לא יהא זכאי לשעת טיול.
- ה. ביטול חלוקת עיתונים.
- ו. ביטול ביקורי משפחות.
- ז. נטילת מוצרי חשמל (מלבד מאוורר) הרשאים להחזיק בהם והפקדתם באפסנאות.
- ח. הוצאת ספרי לימוד (מלבד ספר דת) וריכוזם בספריית בית הסוהר.
- ט. הוצאת כלי נגינה, משחקי חברה.
- י. הוצאת אביזרי ספורט מחצר הטיולים.

נספח ב'

מניעת/ שלילת טובות הנאה לאסיר

פרטי האסיר:

שם האב	שם משפחה	שם פרטי	מס' האסיר
--------	----------	---------	-----------

הודעתי לאסיר על הכוונה למנוע/ לשלול ממנו את טובות ההנאה כדלקמן:

טובת ההנאה	לתקופה	מתאריך	עד לתאריך	הערות

רישום דברי האסיר (בתהליך מניעת/ שלילת טובת ההנאה מיחיד בלבד):

חתימת האסיר

עד לחתימה

תאריך

החלטה:

על פי תקנה מס' 19 לתקנות בתי הסוהר התשל"ח – 1978 וכללי פקודת הנציבות 04.16.00 "שביתת רעב של אסירים" הריני מונע/ שולל בזה מהאסיר הנ"ל את טובות ההנאה כמפורט להלן:

טובת ההנאה	לתקופה	מתאריך	עד לתאריך	הערות

הנימוקים:

תאריך

תפקיד

חתימה

נספח ג'

פניה להארכת מניעת/ שלילת טובות הנאה מאסיר

אל: ☐ מפקד בית סוהר ☐ מפקד מחוז/סגנו ☐ נציב/ סגן נציב

מאת: מפקד מחוז/סגנו _____ מפקד ביס"ר _____ סגן מפקד ביס"ר _____

פרטי האסיר:

מס' האסיר	שם פרטי	שם משפחה	שם האב

מס'	טובת ההנאה	נמנעה/ נשללה מתאריך	עד תאריך	הערות

לאור המשך תפקודו השלילי ומעורבותו של האסיר בשביתת רעב, אבקש המשך תקופת מניעת/ שלילת טובת ההנאה לתקופה נוספת של _____ חודשים.

הנימוקים לצורך בהמשך הארכת תקופת המניעה/ השלילה הם כדלהלן:

תאריך

תפקיד

חתימה

רישום דברי האסיר (בתהליך הארכת מניעת/ שלילת טובות הנאה מיחיד בלבד):

החלטת הגורם המוסמך לאשר הארכת מניעת/ שלילת טובות ההנאה מהאסיר:

☐ לא מאשר הארכה

☐ מאשר הארכה לתקופה נוספת של _____ חודשים, עד לתאריך _____

☐ אחר:

נימוקים:

תאריך

תפקיד

חתימה

נספח ד'

השגה

פרטי האסיר המשיג (המניעת/ שלילת טובות הנאה מיחיד בלבד):

מס' האסיר	שם פרטי	שם משפחה	שם האב
-----------	---------	----------	--------

זהות הגורם שקיבל ההחלטה עליה משיג:

☐ מפקד מחוז/סגנו ☐ מפקד ביס"ר ☐ ס. מפקד ביס"ר

נימוקי ההשגה:

חתימת האסיר

תאריך

פרטי הגורם המחליט בהשגה:

דרגה

תפקיד

שם

החלטה בהשגה:

נימוקי ההחלטה:

חתימה

תאריך

ההחלטה בהשגה נמסרה לי:

חתימת האסיר

תאריך